

GŁOS ZIEMI BIAŁOSTOCKIEJ

JEDYNA GAZETA REGIONALNA WOJEWODZTWA BIAŁOSTOCKIEGO

Wychodzi codziennie oprócz dni poświęconych.

Rok II

Redaktor naczelny: JĄN WALEWSKI
Kedakcja i Administracja: Św. Rocha Nr. 3, tel. Nr. 10-06 i 2-73.

Nr. 141 (212)

Światła i cienie dwóch fraktatów

Białystok, 23 czerwca 1931 r.

„Pobitem Napoleona! Nie będzie już więcej wojny!”
Temi słowami miewał Lord Wellington królowi angielskiemu o swym zwycięstwie pod Waterloo. Kiedy jednak w rok później ten sam Lord, już jako książę Wellington, wrócił z Kongresu Wiedeńskiego, wygłosił inne zdanie. Na zapytanie króla, czy w dalszym ciągu jest jeszcze tak pewny, że wojny więcej nie będzie, odpowiedział: „Nie. Teraz myślę że wojna — będzie!”

Historyczny ten epizod przyjdzie nie wątpliwie na myśl każdemu dnia 28 czerwca b. r., kiedy Europa obchodzić będzie 12-ty rocznicę podpisania Traktatu Wersalskiego. Tym razem już nie żaden król, ale poprostu każdy Europejczyk-obywatel zapyta: — czy Traktat Wersalski istotnie zabezpieczył świat przed rozpoczęciem się nowej wojny nad światem? Czy największa w XX-tym wieku umowa międzynarodowa jest lepsza i skuteczniejsza, niż największa umowa XIX-go stulecia t. j. Kongres Wiedeński?

Analiza między umowa, podpisana przez narody i państwa na Kongresie Wiedeńskim w roku 1815, a Traktatem Wersalskim, podpisanym w r. 1919, najlepiej odpowie sama na te pytania. A wszak podobieństwo między jednym a drugim jest niezaprzeczone. Obie umowy były wynikiem wielkich wstrząsów międzynarodowych. Pierwsza — zjawiała się po wojnach napoleońskich, druga — po wojnie europejskiej. Obie umowy usiłowały rozwiązać zawile zagadnienia polityczne. Ale — zalety — jak? — i o to w ten miesiąc kończy się ich podobieństwo, a zaczyna się — ich różnica... Właśnie w sposobie i metodach, jakimi oba te międzynarodowe traktaty rozwiązywały kwestie sporne świata, tkwi olbrzymia różnica między nimi. W ten też odnalazł się daję wyższe Traktatu Wersalskiego nad umową, zawartą w r. 1815 w Wiedniu.

Kongres Wiedeński zburzył cesarstwo Napoleona. Na jego miejsce i jego kosztem stworzył inne cesarstwo. Nie dowierzał republikom i odnowił monarchie. Zmienił mapę Europy tak, że wielkie cesarstwa stały się jeszcze większymi. Car Aleksander, który wtedy domagał się oddania imperium rosyjskie terenu całej Polski, nie otrzymał jej wprawdzie, ale „wynagrodził sobie” to „strasz” — wydzierając wolność Finlandji. Książę Metternich, który wśród dyplomatów grał obok cara pierwsze skrzypce na Kongresie postarał się dalej o to, aby Włochy dostały się pod „opiekę” — jak mówił — Austrii. Następnie Kongres położył również podwaliny pod zjednoczenie Niemiec. Prusy stały się dominującym królestwem, a 350 księstw niemieckich zamienił Kongres na 38 państw związkowych. Talleyrand, który na Kongresie reprezentował Francję, mówił, że „Europę pokrajano między tych, którzy mieli nóg w roku”. Była to prawda. Wielkie mocarstwo obłożyły się w Wiedniu niebawale. Natomiast jakichkolwiek zasad narodowościowych — nie uwzględniono w Wiedniu wcale. Z mniejszymi narodami nie liczył się nikt.

Te właśnie historyczne krzywdy wynagrodził mniejszym narodom po 104 latach dopiero Traktat Wersalski. W kilku artykułach tego Traktatu zawarte zostały więcej sprawiedliwości, niż w jakimkolwiek dokumencie międzynarodowym na świecie. Główną bowiem zaletą Traktatu Wersalskiego jest właśnie to, że poszedł on inną drogą, niż Kongres Wiedeński. Oczywiście, — nie jest on bez błędów. — oczywiście, można i Traktatowi Wersalskiemu zarzucić poważne błędy. Ale mimo wszystko nie można jednak nie przyznać, że dzięki Traktatowi Wersalskiemu dzisiejsza mapa Europy przedstawia się z małymi wyjątkami stokroć sprawiedliwiej, niż się przedstawiała poprzednio, na zasadach ustalonych w Kongresie Wiedeńskim. Oczywiście, — również i teraz „pokrajano” Europę. Lecz pokrajano ją tak, aby narodom dać słuszenie się im należącą wolność i niepodległość.

Do merytorycznych zasług Traktatu Wersalskiego zaliczyć trzeba jeszcze jedno dzieło, a mianowicie utworzenie Ligi Narodów. Przed stu laty car Aleksander marzył o „Świętym Przymierzu” i o „braterstwie ludów”. Ale z tego wszystkiego stworzono tylko związek pięciu monarchów, który dalej gwałbił... inne ludy. Natomiast Traktat w Wersalsu stworzył istne przymierze narodów. W ręce Ligi też złożył bezpieczeństwo światu.

A jednak, mówiąc o znaczeniu Traktatu Wersalskiego, niespódb nie powrócić tego samego pytania, które w rok po Kongresie Wiedeńskim zadano Wellingtonowi: — „czy nie będzie już wojny?”

Tylko jaknajdalej idące oszczędności utrzymają budżet Państwa w równowadze

W obliczu powagi chwili rząd stosuje obniżki dodatków specjalnych

(Telefonom od własnego korespondenta).

WARSZAWA, 22.VI. Dowiadujemy się, że w wyniku obrad podczas piątkowego posiedzenia Rady Ministrów nad obecną sytuacją budżetową i finansową państwa wydano zostało przez rząd następujące na ce-

lu utrzymanie równowagi budżetowej. Jednym z tych zarządzeń jest postanowienie z dniami 1 lipca r. b. cofnięcia dodatków doposażeń urzędników państwowych. Tyczy to dodatków służebnych: budowlanego,

morского i częściowo kresowego, istniejących na terenie Górnego Śląska i powiatu morskiego. Zarządzenia te w wyniku dają zmniejszenie wydatków budżetowych o 55 miljon złotych w stosunku rocznym. W związku z

tem zarządzeniem p. premier, Aleksander Prystor, wystosował do wszystkich p. ministrów pismo, następującej treści:

— „Dla utrzymania równowagi budżetowej stało się rzeczą konieczną zmniejszenie samych wydatków o 300 miljon złotych rocznie. W tej sytuacji zwraca się uwagę przede wszystkim ku tym działom budżetowym, które wymagają stosunkowo więcej wydatków, jak np. budżetom wojskowym i szkolnictwa. Zmniejszenie wydatków w tych działach osiągnęło jednak jak najdalej ograniczenie. Obecnie wzgląd na obronę kraju nie pozwala na dalsze redukcje w budżecie wojskowym. Dalsze redukcje w budżecie szkolnictwa doprowadziłyby do zredukowania kilku tysięcy szkół.

Dlatego też musimy zwrócić się ku pozostałym resortom. Dotyczy to pozostałe ministerstwa i prace przez nie prowadzone. Lecz nawet i te redukcje nie dadzą wyniku cyfrowego, który osiągnięty być musi. Zmniejszenie zaś wydatków, związanych z pracą nad usprawnieniem i uproszczeniem administracji, może przynieść dopiero rezultaty po upływie pewnego czasu, nieraz po szeregu miesięcy. Tymczasem w obecnej sytuacji należy bez zwłoki przystąpić do zmniejszania wydatków. Wezbeczeto Rząd postanowił zredukować dodatki do uposażeń urzędników państwowych, a dotyczy to dodatków stołecznego budowlanego i morskiego, częściowo kresowego i partowego.

Przez p. ministra o dokładne poinformowanie się i oczekiwać, że zarówno p. ministrowie, jak i podwładni mu urzędnicy zechcą z całą energią i inicjatywą dążyć do osiągnięcia jak największych oszczędności, które w chwili obecnej wymaga się od wszystkich bez wyjątku.

Przez Radę Ministrów
Aleksander Prystor.

Kto dziś chce płacić długi Entuzjastyczne przyjęcie propozycji Hoovera

LONDYN, 22.VI. PAT. Agencja „Reuters” donosi, że rząd angielski otrzymał propozycję prezydenta Stanów Zjednoczonych Hoovera, w sprawie odroczenia spłat długów państw europejskich. Propozycję tę w angielskich odpowiedzialnych kołach przyjęto z wielkim uznaniem. Jest to pierwszy krok, czyniony w kierunku rozstrzygnięcia obecnych trudności gospodarczych i finansowych państw Europy. Początkiem tej akcji będzie szczegółowa wymiana zdań między zainteresowanymi rządami państw europejskich.

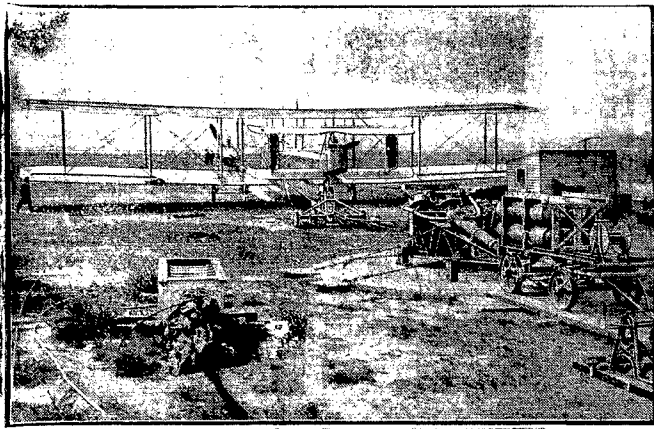
Szczegóły propozycji Hoovera podajemy w depeszy na stronie 2-ej.

CHICAGO, 22.VI. PAT. Prezes amerykańskiego „Shippingboard”, Edward Hurby, stojący obecnie na czele fabrykantów amerykańskich, nadesłał na ręce

prezydenta Stanów Zjednoczonych Hoovera, memoriał, w którym zaznacza, że inicjatywa prezydenta Hoovera przyczynia

się w znacznym stopniu do poprawienia sytuacji na światowym rynku gospodarczym.

Start samolotu lądowego przy pomocy katapulty

Technika dzisiejsza czyni wysiłki, aby start i lądowanie samolotów odbywało się na jaknajmniejszym terenie, wysiłki te zostały częściowo uwieńczone rezultatami dodatkami w stosunku do wodnioplawców, które startują z okrętów przy pomocy katapult. Ilustracja nasza przedstawia próbę zastosowania specjalnego podwozia z urządzeniem katapultowym przy samolocie lądowym.

7 osób poniosło śmierć w czasie burzy

KRÓLEWIEC, 22.6. (PAT.) Podczas ostatniej wielkiej burzy, która szalała w Prusach Wschodnich zginęło 7 osób oraz kilkanaście osób zostało ciężko poranionych.

„Nautilus” w porcie

LONDYN, 22.6. (PAT.) Łódź podwodna „Nautilus” została przyholowana okrętem angielskim do Cort.

Gwałtowny atak prasy niemieckiej na Litwę Przytulisko dla dezertersów -- Dziwne zarządzenie gubernatora Kłajpedy - Przygotowania do zamachu

KRÓLEWIEC, 22.VI. (PAT.) Jak donosi „Ostpreussische Zeitung” przeszło ponownie granicę niemiecką w kierunku Niemiec 11 żołnierzy litewskich z Kłajpedy. Przed niedawnymi czasami zbiegło 5 żołnierzy. Dezerterszy zostali ujęci przez władze niemieckie 2 lub 3 dniowym aresztem, poczem, stosownie do kwalifikacji zawodowej, zatrudniono ich w dziedzinie gospodarczej w Prusach Wschodnich. Pra-

sa niemiecka z życziwością odnosi się do zbiegów, widząc w nich ofiary brutalności szowinizmu litewskiego.

KRÓLEWIEC 22.VI (PAT) Prasa królewiecka z wielkim oburzeniem notuje wiadomość, że gubernator Kłajpedy odmówił wydania pozwolenia na wyjazd grupie dzieci niemieckich, które miały pojechać na kolonie letnie do Bawarii. Dotychczas corocznie zapraszano do Niemiec

dzieci obywateli niemieckiej mniejszości narodowej w Kłajpedzie w celu zapobieganiu wynarodowienia się.

KRÓLEWIEC, 22.VI (PAT) Prasa królewiecka donosi alarmującą wiadomość o zamierzonym zamachu Związku Narodowców Litewskich na obecnego Dyrektora oraz o rozwiązaniu Sejmiku Kłajpedzkiego i obecnej Konwencji Kłajpedzkiej.

Niemiecka polityka zmusza cały świat do zbrojeń

Kto pragnie pokoju — ten musi czuwać z bronią u nogi

PARYŻ. Przemawiając na zebraniu b. kombatanów w Passais, b. prezydent Millerand oświadczył, że ogół stwierdził, że ogół Francuzów pragnie pokoju, lecz co do metod jego zapewnienia istnieją znaczne różnice zdań. Millerand przypomniał, że premier Laval zdołał pozyskać większość Izby, dzięki formule, łączącej politykę pokoju z polityką bezpieczeństwa.

oraz zaznaczył, iż bezpieczeństwo uzależnione jest również od dyplomatycznych metod postępowania. Jak wiadomo zaś istnieją dwie metody: ideologiczna i realistyczna. Millerand wypowiada się za tą ostatnią ze względu na niepokojącą politykę Niemiec, które w Locarno odnowiły przyjaźń wobec swych granic wschodnich tych samych z obowiązków, co wobec granic

zachodnich, które zresztą pogwałcone zostały przez Reichstag uchwałą, domagającą się zwrotu Eupen i Malmedy. W końcu Millerand zaznaczył, że oczywiście polityka oporu ma niezbyt mile oblicze i surowy charakter, lecz gwarantuje lepiej bezpieczeństwo Francji jej sojusznikom oraz pokój całego świata.

Pożegnanie gen. Sławoj-Składkowskiego długoletniego ministra Spraw Wojskowych

(Telefonom od własnego korespondenta).

WARSZAWA, 22.6. Po 5-letniej z krótką przerwą urzędowania, niezłomowej i sumiennej pracy, ustąpił zajmowanego stanowiska ministra Spraw Wewnętrznych gen. Sławoj-Składkowski, ażeby iść na nie mniej ważne stanowisko w Ministerstwie Spraw Wojskowych i stać się tam najbliższym współpracownikiem Marszałka Piłsudskiego.

Pożegnanie p. ministra Sławoj-Składkowskiego było momentem, wielce wzruszającym. W ogromnej sali konferencyj-

nej zebrał się urzędnicy Ministerstwa. Mowę pożegnalną wygłosił podsekretarz stanu, pułk. Stamirowski.

Gen. Sławoj-Składkowski w krótkiej żołnierskiej odpowiedzi podziękował swoim dotychczasowym podwładnym i urzędnikom za lojalną współpracę.

Następnie gen. Sławoj-Składkowski otrzymał od urzędników śliczny bukiet kwiatów, poczem odbyła się wspólna fotografia. Starzy woźni, którzy już kilkakrotnie w ciągu swego urzędowania byli

Z japońskiego teatru.

Oto jeden z egzotycznych szczegółów japońskiego teatru, artysta grający rolę kobiety, dwa warczce opadające prawie do ziemi świadczą o młodym wieku grającej osoby.

świadkami takich pożegnań, nie mogli ukryć swego wzruszenia.

Po ukończeniu uroczystości pożegnania gen. Sławoj-Składkowski opuścił biurowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i udał się do M. S. Wojskowych, gdzie był przyjęty na audjencji u Marszałka Piłsudskiego.

Stanowisko ministra Spraw Wewnętrznych z dniem dzisiejszym obejmuje dotychczasowy wicepremier, pułkownik Piętricki.

Tajemnica XX wieku — kobieta wiecznie młoda

Sensacja Ameryki jest 62-letnia pani Edna Wallace-Hopper z Nowego Yorku, która pomimo swego wieku zachowała wygląd młodej panienki. Niezwykły ten fakt poruszył sfery naukowe, które zbadawszy p. Wallace-Hopper orzekły, że 62-letnia staruszka ma ciało 16-letniej dziewczynki. Pani ta jest członkinią klubów sportowych i stale uprawia pływanie, tenis, golf a nawet football. Wiadomość powyższa całkowicie zasługuje na wiarę, ponieważ została zasczerpnięta z poważnych amerykańskich pism lekarskich.

Radjoprogram:

WTOREK 23. VI. 31 r.

- 16.00. Muzyka z płyt gramofonowych
15.25. „P.O.W.” — mjr. Borkiewicz
15.45. Chwilka lotnicza
22.15. Muzyka z płyt gramofonowych
16.50. „O zawodzie lekarskim” — Wł. Medyński (Kraków)
17.10. Red. Stan. Dzikowski: Feljton pt. „Pro Warszawski”
16.25. Muzyka z płyt gramofonowych
17.35. „Owady, a my” — prof. St. Sumiński
18.00. Koncert popołudniowy. Wyk. Orkiestra P.R. pod dyr. Józefa Ozmińskiego, Janina Orłowska (sopr.) prof. L. Urstein (komp.)
19.40. Giełda rolnicza
20.00. Prasowy Dziennik Radjowy
19.50. Transmisja z Teatru Wielkiego w Warszawie. Operetka „Noc w Wenecji” Jona Straussa (syna)
Po operze i komunikatach — muzyka lekka i taneczna.
ŚRODA 24. VI. 31r.
19.20. Muzyka z płyt gramofonowych
15.25. „Wśród kłosażek” — prof. Henryk Mościcki
16.00. Program dla dzieci młodszych: 1) „Paprot kwitnie” pióra p. Rostańskiej-Chojnowskiej (obrazek dla najmłodszych) 2) Zagadki i szarady podkłada p. Henryk Ładosz (Rozwiązanie konkursu).
17.15. Muzyka z płyt gramofonowych

Przetarg na wydzierżawienie placu pod stacją benzynową

Magistrat miasta Siemiatycz podaje do wiadomości że w dniu 1 lipca 1931 roku o godzinie 13-ej odbędzie się ustny przetarg na wydzierżawienie placu pod budowę stacji benzynowej. Wadjum w wysokości zł. 300 należy złożyć do kasy Magistratu do dnia 1 lipca r.b. do godziny 12-ej.

469-3 Burmistrz (—) M. LANKAU.

- 15.50. „Radjokronika” — dr. Marjan Stępowski
12.10. Muzyka z płyt gramofonowych
17.35. „Klejnoty morza” — prof. K. Simm (Katowice)
18.00. Koncert orkiestry P.R. pod dyr. J. Ozmińskiego
12.10. Muzyka z płyt gramofonowych
19.40. Skrzynka pocztowa rolnicza — inż. Wacław Tarkowski. Giełda rolnicza
20.00. Prasowy Dziennik Radjowy
20.15. Koncert wieczorny solistów. Wyk.: Irena Dubiska (skrzypce) Aniela Szeleńska (sopr.) i prof. L. Urstein (fort.) W przerwie kwadrans literacki. Opowiadanie Jerzego Koszowskiego pt. „Grip”
22.00. Feljton
22.30. Lekkie piosenki w wyk. zespołu polskich rewiellersów.

OGŁOSZENIE

Komornik Sądu Powiatowego w Białymstoku rew. II (Sobieskiego 7) ogłasza, że w dniu 7 lipca 1931 r. od godziny 10 rano w Białymstoku przy ul. Kilińskiego pod Nr. 6 w garażu firmy „H. Schersmidt i Koch” odbędzie się sprzedaż przez licytację:

5-ciu autobusów osobowych należących do firmy „Samochód ocenionych na 3.750 zł., które to autobusy w myśl art. 1070 u. p. c. mogą być sprzedane niższej sumy szacunku.

Spis rzeczy i ich szacunek można obejrzeć w dzień licytacji.

Białystok, dn. 20 czerwca 1931 r.

470—1 Komornik Podbielski.

OGŁOSZENIE

Komornik Sądu Powiatowego w Białymstoku rew. II (Sobieskiego 7) ogłasza, że w dniu 3 lipca 1931 r. od godziny 10 rano w Białymstoku przy ul. Sienkiewicza pod Nr. 3 w mieszkaniu Abrahama Treszciana odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości:

Wszelkiego rodzaju umeblowania i urządzenia mieszkaniowego ocenionych na 828 zł.

Spis rzeczy i ich szacunek można obejrzeć w dniu licytacji.

Białystok, dn. 22 czerwca 1931 r.

471—1 Komornik Podbielski.

Advertisement for Apollo Theatre featuring Ramon Novarro and Alice Terry in the play 'Arab'.

Advertisement for the play 'Alibi' at the Modern Theatre, featuring E. Morena and F. Kortner.

Bilans zamknięcia Gminnych Kas Pożyczkowo-Oszczędnościowych powiatu łomżyńskiego na dzień 31 grudnia 1930 roku

Table with 15 columns: NAZWA GMINY, Kasa, Pożyczki, Wkłady, R-ki bież. w bankach, Kapitał zakładowy, Kapitał zasobowy, Wierzytel. P. B. K., Redyskonto weksli, Ruchomości, % na r. 1931, Inne, Straty i zyski, Suma bilansu.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego (—) K. Eustachiewicz Starosta

Financial report for Komunalna Kasa Oszczędności miasta Broku nad Bugiem, including Bilans and Rachunek strat i zysków.

Advertisement for J. Zylbersztejn, a camera and optical shop.

Advertisement for Dr. Izidor Neumark, treating skin and venereal diseases.

Advertisement for 'Zgubiono' (Lost) regarding a military book.

Advertisement for 'Okazyjnie' (Occasionally) regarding the sale of a wooden house.

Advertisement for p. f. REKORD, a chemical laundry and dyeing shop.

Advertisement for Maszyny do pisania (Typewriters) by Remington and others.

Żądajcie w kioskach, kawiarniach, cukierniach, restauracjach, piwiarniach i t. p. „GŁOSU ZIEMI BIAŁOSTOCKIEJ”

